

Střední škola, základní škola a mateřská škola
pro zdravotně znevýhodněné, Brno, Kamenomlýnská 2

Minimální preventivní program pro SŠ

Obecné informace

Název školy: Střední škola, základní škola a mateřská škola pro zdravotně znevýhodněné, Brno,
Kamenomlýnská 2

Ředitelka: Ing. Soňa Šestáková, tel.: +420 543 212 612

Zástupce pro SŠ: Mgr. Viktor Zálešák, tel.: +420 543 210 440

Metodik prevence pro SŠ: Mgr. Marek Smutný, smutny@sss-ou.cz

Výchovná poradkyně pro SŠ (studijní obory) : Ing. Jitka Smejkalová, smejkalova@sss-ou.cz

Výchovná poradkyně pro SŠ (učební obory) : Ing. Eva Štefková, stefkova@sss-ou.cz

Školní psycholog: Mgr. Daniel Žahour, 543321303/312

1) Analýza situace

a) Charakteristika zařízení

Střední škola, základní škola a mateřská škola pro zrakově postižené, Brno, Kamenomlýnská 2 se počtem žáků řadí mezi středně velké školy.

Střední škola je určena pro žáky se zdravotním znevýhodněním. Poskytuje žákům střední vzdělávání ve střední odborné škole zřízené podle §16 odst. 9 školského zákona, ve středním odborném učilišti zřízeném podle §16 odst. 9 školského zákona a v odborném učilišti zřízeném podle §16 odst. 9 školského zákona pro žáky s tělesným, zrakovým a sluchovým postižením, závažnými vadami řeči, závažnými vývojovými poruchami učení, závažnými vývojovými poruchami chování, souběžným postižením více vadami a autismem.

Aktuální obory na střední škole:

Obory čtyřleté, zakončené maturitní zkouškou:

- Masér sportovní a rekondiční – 69-41-L/02
- Obchodní akademie – 63-41-M/02
- Sociální činnost – 75-41-M/01

Obor tříletý, zakončený závěrečnou zkouškou s výučním listem:

- Rekondiční a sportovní masér - 69-53-H/01

Učební obory, zakončené závěrečnou zkouškou s výučním listem

- Pečovatelské služby – 75-41-E/01
- Prodavač – 66-51-H/01

Charakteristika žáků

Žáci docházejí z blízkého, vzdáleného i dalekého okolí. Do školy nejčastěji cestují automobily rodičů nebo veřejnou hromadnou dopravou. Škola je primárně určena pro žáky se zrakovým postižením, vzhledem k vyššímu výskytu kombinovaných vad je škola připravená přijmout žáky i s jiným než zrakovým postižením (dle platné legislativy). Máme zkušenost s žáky se sluchovým, řečovým, tělesným, mentálním postižením, žáky s jinými komunikačními problémy, žáky s autismem, s poruchami chování, s vývojovými poruchami učení a s kombinacemi výše jmenovaných postižení. Škola je plně bezbariérová. Škola poskytuje všestrannou speciálně-pedagogickou péči žákům s potřebou podpůrných opatření I. až V. stupně.

Umístění školy

Škola se nachází v Brně – Pisárkách, v místě s velmi dobrou dostupností jak veřejnou dopravou, tak i dopravou individuální.

Rizikové prostory

Jako rizikové se jeví prostory šaten a toalet a veřejné prostory při přesunech na budovu ZŠ. Minimalizovat případná rizika je pověřen pedagogický sbor, který v dobách zvýšeného pohybu žáků vykonává dozor.

b) Školní poradenské pracoviště

Školní poradenské pracoviště (dále jen ŠPP) poskytuje poradenské a konzultační služby žákům, jejich zákonným zástupcům a pedagogům. K hlavním cílům ŠPP patří iniciace aktivit vedoucích k vylepšení sociálního klimatu školy - posílení pozitivních vztahů mezi všemi subjekty školy, rozšíření oblastí primární prevence a zkvalitnění péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami.

Činnost Školního poradenského pracoviště představuje komplexní poradenskou službu žákům, jejich rodičům a pedagogům, která vychází ze standardních činností vymezených ve vyhlášce č. 197/2016 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních.

Aktivity ŠPP zajišťuje školní psycholog, výchovní poradci a školní metodik prevence sociálně patologických jevů.

Školní psycholog

Mgr. Daniel Žahour

Náplň práce:

- práce s třídními kolektivy (diagnostika vztahů - třídní klima, školní klima, rozvoj spolupráce, komunikace, posílení pozitivních vztahů, rozvíjení osobnosti a sociálních dovedností)
- poskytnutí krizové intervence dítěti, které se ocitne v psychicky mimořádně náročné situaci
- poskytování psychologických služeb žákům a jejich zákonným zástupcům v oblasti kariérového poradenství
- poskytování individuálních konzultací pedagogům v oblasti výchovy a vzdělávání a zákonným zástupcům při výukových a výchovných problémech žáků
- depistáž výukových obtíží
- komunikace s učiteli
- podpůrná opatření ve výuce

Výchovný poradce

Ing. Jitka Smejkalová pro SŠ a SOU a Ing. Eva Štefková pro OU

Náplň práce:

- poradenství a pomoc při rozhodování o dalším vzdělávání a profesní orientaci

- individuální pohovory se zákonnými zástupci i žáky
- spolupráce se školskými poradenskými zařízeními
- zajišťování skupinových návštěv žáků školy v informačním poradenském zařízení úřadu práce
- spolupráce s SPC pro zrakově postižené při integraci našich žáků na střední školy
- besedy pro žáky k volbě povolání s výchovnými poradci jiných škol, s bývalými žáky
- předávání odborných informací z oblastí kariérového poradenství a péče o žáky se SVP
- shromažďování zpráv a informací o žácích v poradenské péči
- vedení písemných záznamů, navržená a realizovaná opatření (práce s problémovými žáky)

Spolupráce s:

- vedením školy
- SPC, PPP
- učiteli
- metodikem prevence sociálně patologických jevů
- školním psychologem
- zákonnými zástupci

Metodik prevence sociálně patologických jevů

Mgr. Marek Smutný

Náplň práce:

- podává základní informace o sociálně patologických jevech, jejich následcích a možné prevenci, a to nejen žákům, ale i jejich zákonným zástupcům
- organizuje přednášky, exkurze a jiné aktivity k dané problematice, individuální pohovory s žáky nebo jejich zákonnými zástupci
- účastní se pravidelných porad a seminářů k dané problematice
- informuje pedagogické pracovníky školy o formách primární prevence

- zpracovává a vyhodnocuje Minimální preventivní program

Spolupráce s:

- vedením školy
- pedagogickými pracovníky školy
- školním psychologem
- výchovnou poradkyní
- příslušnými orgány státní správy
- Policií ČR a Městskou policií Brno

Školní poradenské pracoviště lze kontaktovat ze strany žáků i zákonných zástupců telefonicky, e-mailem či osobně v konzultačních hodinách.

V oblasti prevence sociálně patologických jevů se však nejvíce podílejí učitelé. Zejména pak třídní učitel.

Náplň práce:

- monitoruje situaci ve své třídě s ohledem na klima třídy a výskyt sociálně patologických jevů
- spolupracuje se školním metodikem prevence na zachycování varovných signálů, podílí se na realizaci Minimálního preventivního programu a na pedagogické diagnostice vztahů ve třídě
- motivuje k vytvoření vnitřních pravidel třídy, která jsou v souladu se školním řádem, a dbá na jejich důsledné dodržování (vytváření otevřené bezpečné atmosféry a pozitivního sociálního klimatu ve třídě); podporuje rozvoj pozitivních sociálních interakcí mezi žáky třídy
- zprostředkovává komunikaci s ostatními členy pedagogického sboru a je garantem spolupráce školy se zákonnými zástupci žáků třídy
- získává a udržuje si přehled o osobnostních zvláštностech žáků třídy a o jejich rodinném zázemí
- konzultuje problémy ve třídě s metodikem prevence, výchovným poradcem a ředitelem školy
- připravuje řešení dané situace s metodikem prevence a výchovným poradcem

c) Vnitřní informační zdroje

- školní knihovna
- webové stránky školy
- výchovná poradkyně
- archiv materiálů metodika prevence
- schránka důvěry
- školní nástěnky

d) Vnější informační zdroje

Viz příloha č. 2 – seznam vybraných kontaktů

e) Dokumenty

Zákony:

- O ochraně zdraví před škodlivými účinky č. 65/2017 Sb.
- Školský zákon č 561/2004 Sb. O pedagogických pracovnících
- Zákon č. 563/2004Sb.

Vyhlášky

- Vyhláška č. 72/2005 Sb. o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních

Metodické pokyny a strategie

- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28)
- Národní strategii primární prevence MŠMT na období 2013-18

f) Monitoring

Ke zjištění současného stavu rizikového chování bylo využito:

- zápisů metodika prevence
- rozhovorů z pedagogických porad
- konzultací s výchovnými poradkyněmi a školním psychologem
- individuálních pohovorů s dětmi
- osobních pohovorů s rodiči

g) Analýza současného stavu

Z monitoringu četnosti vyplývá, že nejčastějším problémem na škole je velké množství absence.

Dále byla řešena kyberšikana – jeden případ.

Vzhledem k různorodosti druhů a stupňů postižení žáků naší školy je vhodné se zaměřit na bezpečné chování v dopravě a na prevenci úrazů.

2) Cíle minimálního preventivního programu

a) Krátkodobé cíle

- ujasnit roli ŠMP a vypracovat komunikační systém na škole pro svou práci
- informovat o kompetencích jednotlivých členů školního poradenského pracoviště
- seznámit pedagogy s MPP a s krizovým plánem
- vést děti k vzájemné pomoci, toleranci a ohleduplnosti
- vyhledávat projevy možného výskytu rizikového chování a účinně reagovat na vzniklé situace
- poskytovat informace – přednášky, besedy, konzultace, osvětový materiál, videoprojekce, kulturní akce, sportovní aktivity, kroužky, projekty
- zaměřit se na prevenci rizikového chování v dopravě a na prevenci úrazů

b) Střednědobé cíle

- Úzce spolupracovat s rodiči žáků, ostatními pedagogickými pracovníky a dalšími výchovnými, poradenskými a jinými institucemi.
- Pozitivně motivovat ostatní pedagogy k řešení sociálně patologických jevů.
- Cíleně zajistit pocit úspěchu u co nejvyššího procenta žáků.
- Novým žákům zajistit při nástupu základní informace o škole a jejím fungování, pomoci při orientaci v budově.
- Začínajícím učitelům pomoci v oblasti systémového přístupu k výchovně-vzdělávacímu procesu, v oblasti metod a forem vyučování.
- Zajistit poradenství pro třídní učitele prostřednictvím konzultací s výchovným poradcem a školním metodikem prevence

c) Dlouhodobé cíle

- vytvářet příjemné a klidné mikroklima ve škole
- další vzdělávání pedagogických pracovníků
- vytvářet příjemné a klidné mikroklima ve škole

- vytvářet optimální podmínky pro vzdělávací proces, kdy je minimalizováno nepříznivé ovlivňování rozvoje schopností a osobnosti žáků
- vytvářet důvěryhodný vztah mezi vyučujícím a žáky
- soustavně propagovat a nabízet žákům sport i jinou zájmovou činnost pro smysluplné trávení volného času
- posilovat zdravou sebedůvěru
- učit překonávat problémy a zátěžové situace
- navazovat úzký kontakt mezi školou a rodiči

3) Preventivní aktivity

a) Preventivní aktivity pro rodiče

- Informační schůzka pro rodiče žáků prvních ročníků – září
- Třídní schůzky – 4x ročně
- Individuální konzultace pro rodiče – dle potřeby
- Den otevřených dveří – 2x ročně (listopad, únor)
- Školní ples - únor

b) Preventivní aktivity pro učitele

- Možnosti individuálního vzdělávání – celoročně
- Vánoční a závěrečné posezení všech zaměstnanců školy – 2x ročně
- Pedagogické porady – 1x měsíčně
- Porady předmětových komisí – 4x ročně
- Schůzky školního poradenského pracoviště – 4x ročně

c) Preventivní aktivity pro žáky

- Stmelovací pobyt pro žáky 1. ročníků – září – Ing. Smejkalová
- Školní ples – únor - Mgr. Smutný
- Školní projekt na téma „Bezpečně na internetu“ – celoročně – Mgr. Hlinecký
Součástí projektu je:
 - přednáška na téma „Jak se nestát obětí sociálních sítí“
 - videoprojekce filmu V síti
 - zpracování informačního letáku na dané téma – každá třída
- Lyžařský výcvikový kurz – březen – Mgr. Kubicová
- Soustředění pro nadanou mládež se zrakovým postižením do 23 let – září, prosinec – Mgr. Kubicová

- Hudební skupina Banda – 1x týdně – Mgr. Svobodová V.
- Branný den – září – Mgr. Vanková
- Spolupráce s Fakultou sportovních studií – Zdravý životní styl – celoročně – Mgr. Kubicová
- Mezinárodní hry pro zrakově postiženou mládež – červen – Mgr. Kubicová
- Spolupráce s nadačními fondy Světluška a Bílá pastelka – celoročně – Ing. Smejkalová
- Beseda „Prevence úrazů páteře a míchy“ – září, říjen – Mgr. Hlinecká
- Spolupráce s VIDA centrem – celoročně – Mgr. Maarová
- Spolupráce s firmou AGAPO – pracovní zařazení zdravotně znevýhodněných – celoročně – Ing. Štefková
- Tematické exkurze – celoročně – odborní vyučující
- Třídní hodiny – 1x měsíčně – třídní učitelé
- Školní kroužky:
 - Fotbal, florbal, plavání, show-down, posilovna, literární kroužek, hapateliér – 1x týdně – vychovatelé SŠ

Příloha č. 1

Střední škola, základní škola a mateřská škola
pro zdravotně znevýhodněné, Brno, Kamenomlýnská 2

Krizový plán školy

Vypracoval: Mgr. Marek Smutný

Obecné informace

Název školy: Střední škola, základní škola a mateřská škola pro zdravotně znevýhodněné, Brno,
Kamenomlýnská 2

Ředitelka: Ing. Soňa Šestáková, tel.: +420 543 212 612

Zástupce pro SŠ: Mgr. Viktor Zálešák, tel.: +420 543 210 440

Metodik prevence pro SŠ: Mgr. Marek Smutný, smutny@sss-ou.cz

Výchovná poradkyně pro SŠ (studijní obory) : Ing. Jitka Smejkalová, smejkalova@sss-ou.cz

Výchovná poradkyně pro SŠ (učební obory) : Ing. Eva Štefková, stefkova@sss-ou.cz

Školní psycholog: Mgr. Daniel Žahour, 543321303/312

Důležitá telefonní čísla:

150 - Hasičský záchranný sbor ČR

155 - Zdravotnická záchranná služba

158 - Policie ČR

156 - Městská policie

112 - Jednotné evropské číslo tísňového volání

ÚVOD

Krizový plán školy je sestaven na základě charakteristik a doporučených postupů při řešení sociálně patologických jevů, které se mohou na střední škole objevit. Cílem krizového plánu je stanovit závazný postup pro všechny pracovníky školy v případech podezření či výskytu sociálně patologických jevů mezi žáky. Základem pro jeho zpracování je Metodický pokyn MŠMT k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže č. j.: 21291/2010-28 a Metodický pokyn MŠMT k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních č. j.: 22294/2013-1.

Krizový plán školy je sestavován za pomoci členů školního poradenského pracoviště na naší škole. Toto školní poradenské pracoviště úzce spolupracuje s odborníky a odbornými centry. Je možné ho navštívit při jakýchkoliv problémech v konzultačních hodinách, které jsou vyvěšeny na webových stránkách školy.

V rámci prevence sociálně patologických jevů je třeba věnovat zvýšenou pozornost jakýmkoli změnám v chování či prospěchu, které se u jednotlivce nebo skupiny na škole vyskytnou.

Primární prevence rizikového chování u žáků v působnosti MŠMT se zaměřuje na předcházení rizik, které směřují zejména k **následujícím rizikovým projevům** v chování žáků:

- šikana
- záškoláctví
- adiktologie – závislostní chování
- rasismus/xenofobie
- sexuálně rizikové chování
- poruchy příjmu potravy
- domácí násilí
- negativní působení sekt

Šikana

Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrožit nebo zastrašovat žáka, případně skupinu žáků. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit. Zahrnuje jak fyzické útoky v podobě bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí, tak i útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování.

Nepřímé (varovné) znaky šikanování:

- žák je o přestávkách často osamocený, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády
- při týmových sportech bývá jedinec volen do mužstva mezi posledními
- o přestávkách vyhledává blízkost učitelů
- má-li žák promluvit před třídou, je nejistý, ustrašený
- působí smutně, nešťastně, stísněně, mívá blízko k pláči
- stává se uzavřeným
- jeho školní prospěch se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje
- jeho věci jsou poškozené nebo znečištěné, případně rozházené
- zašpiněný nebo poškozený oděv
- stále postrádá nějaké své věci
- odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí nebo používá nepravděpodobné výmluvy
- mění svoji pravidelnou cestu do školy a ze školy
- začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole
- odřeniny, modřiny, škrábance nebo řezné rány, které nedovede uspokojivě vysvětlit

Přímé znaky šikanování:

- posměšné poznámky na adresu žáka, pokořující přezdívka, nadávky, ponižování, hrubé žerty na jeho účet
- rozhodujícím kritériem je, do jaké míry je daný žák konkrétní přezdívkou nebo „legrací“ zranitelný
- kritika žáka, výtky na jeho adresu, pronášené nepřátelským až nenávistným, nebo pohrdavým tónem
- nátlak na žáka, aby dával věcné nebo peněžní dary šikanujícímu nebo za něj platil
- příkazy, které žák dostává od jiných spolužáků, zejména pronášené panovačným tónem a skutečnost, že se jí podřizuje

- nátlak na žáka k vykonávání nemorálních až trestných činů či spoluúčasti na nich
- honění, strkání, šťouchání, rány, kopání, které třeba nejsou zvlášť silné, ale je nápadné, že je oběť neoplácí
- rvačky, v nichž jeden z účastníků je zřetelně slabší a snaží se uniknout

Doporučený postup při zjištění šikany:

Pracovník, který pozoruje šikanu nebo na ni byl upozorněn, je povinen:

1. Konfrontovat svá pozorování s dalšími kolegy, třídním učitelem.
2. Oznámit své podezření vedení školy, školnímu metodikovi prevence, výchovné poradkyni, konzultovat další postup, dohodnout se, kdo povede vyšetřování.
3. Kvalifikovaně odhadnout stadium a formu šikany.
4. Vyslechnout (mezi čtyřma očima) co nejvíce nezáujatých svědků – spolužáků, těch, co na šikanu upozornili, důležité věci si zapisovat, je zejména důležité získat odpovědi na následující **otázky**:
 - a. Kdo je obětí, popřípadě kolik obětí je?
 - b. Kdo je agresorem, kolik agresorů je.
 - c. Kdo z nich je iniciátor, kdo aktivní účastník šikanování a kdo je obětí i agresorem?
 - d. Co, kdy, kde a jak dělali agresoři obětem?
 - e. K jak závažným agresivním a manipulativním projevům došlo?
 - f. Jak dlouho šikana trvá?
5. Spojit se se zákonnými zástupci oběti a poprosit je o pomoc a spolupráci.
6. Teprve nyní vyslechnout oběť, citlivě, diskrétně, zaručit bezpečí a důvěrnost informací, vše zapisovat, tento pohovor musí provádět osoba, které oběť důvěřuje, Nikdy neřešit problém před celou třídou!
7. Zajistit ochranu oběti.
8. Vyslechnout agresory – překvapivě, znemožnit domluvu, soustředit se na rozpory ve výpovědích agresorů, vytipovat nejslabší článek vyřešení. Nikdy nekonfrontovat oběti a agresory!
9. Požádat vedení školy o svolání výchovné komise (vedení školy, výchovný poradce, třídní učitel, školní metodik prevence). Ta na základě shromážděných informací

posoudí, zde se jedná o šikanu a jaký je stupeň její závažnosti, navrhne další postup vůči obětem i agresorům i třídě jako celku. Potrestání agresorů je individuální, závisí na věku, intenzitě šikany a na tom, zda se jedná o první případ či recidivu

10. Individuálně pozvat zákonné zástupce agresorů. Seznámit je se situací, sdělit jim navrhovaná opatření (zdůraznit možnost nápravy) a požádat je o spolupráci. Pokud odmítají, zvážit oznámení na Policii ČR.
11. Individuálně pozvat zákonné zástupce obětí šikany. Seznámit je se situací, domluvit se na opatřeních (terapie, osobnostní výcvik...)
12. Rozebrat situaci ve třídě (vynechat citlivé detaily), vysvětlit nebezpečí a důsledky šikany, oznámit potrestání viníků. Třídu i nadále pozorně sledovat.

Kyberšikana

Kyberšikanu definujeme jako zneužití ICT, zejména pak mobilních telefonů a internetu, k takovým činnostem, které mají někoho záměrně ohrozit, ublížit mu. Zejména se jedná o útoky pomocí e-mailů, sms zpráv, vyvěšování urážlivých a nepravdivých materiálů na internetové stránky. Podobně jako u šikany tváří v tvář se jedná o úmyslné chování, kdy je oběť napadána útočníkem nebo útočníky. Povaha a provedení útoků pak určuje její závažnost.

Doporučený postup při zjištění kyberšikany:

1. Zajistit ochranu oběti.
2. Informovat školního metodika prevence či výchovnou poradkyni.
3. Informovat vedení školy.
4. Zajistit důkazy s podporou IT kolegy.
5. Vyšetřit všechny souvislosti.
6. Provést zápis.
7. Informovat zákonné zástupce.
8. Spolupracovat s Policií ČR, IT expertem, OSPODem.
9. Vyvodit sankce.

Záškoláctví

Žáci jsou povinni řádně docházet do školy a řádně se vzdělávat (§ 22 zákona č. 561/2004 Sb., Školský zákon).

Zákonní zástupci jsou na začátku každého školního roku informováni o způsobu uvolňování a omlouvání žáků (MŠMT č. j. 10194/2002-14, Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví).

U prokazaného záškoláctví je nutné žáka bezprostředně postihnout a ihned prokazatelným způsobem vyznamovat zákonného zástupce žáka. V rámci prevence a ochrany před sociálně patologickými jevy škola též postupuje dle platných předpisů a směrnic a učiní další nezbytná opatření včetně zaslání hlášení příslušným úřadům.

Za záškoláctví je považována neomluvená absence žáka. Jedná se o přestupek, kterým žák úmyslně zanedbává školní docházku. Je chápáno jako porušení školního řádu, současně jde o porušení školského zákona.

Školní docházku eviduje třídní učitel a v případě podezření na záškoláctví se obrací na zákonného zástupce nezletilého žáka, nebo může požádat o spolupráci věcně příslušný správní orgán.

Primární prevence záškoláctví:

- Prostřednictvím školního vzdělávacího programu je třeba posilovat u žáků kladný vztah ke škole, vzdělání, svým spolužákům a učitelům, nabízet pozitivní vzory chování a posilovat zdravé klima školy, nabízet mimoškolní zájmové činnosti.
- Žáky a jejich zákonné zástupce je třeba důsledně seznámit se školním řádem.

Doporučené postupy:

1. Nejdůležitějším momentem je zjištění příčiny, proč se žák k záškoláctví uchyluje. Na základě tohoto zjištění je možné dále jednat. Při hledání příčin si udělat dostatek času pro analýzu případu, spojit se se zákonnými zástupci, případně psychologem.

2. Chceme-li zvolit správný způsob pomoci a integrovat žáky do školy, musíme vzít v úvahu rozdíly mezi záškoláky a žáky odmítajícími školu.
3. Dalším důležitým krokem je získání zákonných zástupců ke spolupráci, nikoli k boji mezi školou a žákem.
4. Je-li záškoláctví důsledkem neúnosné školní situace, navodit změnu. Naplánovat dlouhodobá opatření, aby se situace neopakovala.
5. Rozmáhá-li se záškoláctví ve větším rozsahu a máme-li podezření na hrozbu závislosti, spolupracovat s pedagogicko-psychologickou poradnou a centry - SPC, OSPOD, SVP.
6. Učit se v třídním kolektivu vyčíst, jaké postavení má problémový žák. Bojí-li se učitelům nebo rodičům svěřit, zprostředkovat mu péči psychologa.
7. Domluvit se se zákonnými zástupci žáka na pravidelné komunikaci, aby bylo případně další záškoláctví včas odhaleno.
8. Vyvodit kázeňské postihy schválené pedagogickou radou.

Adiktologie – závislostní chování

Do této oblasti spadá široké spektrum chování, které vykazuje znaky závislosti – zejména pak distribuce a užívání alkoholu, tabákových výrobků a jiných návykových látek.

Požívání omamných a psychotropních látek (dále jen „OPL“) osobami mladšími 18 let je v České republice považováno za nebezpečné chování. Každý, kdo se ho dopouští, má nárok na pomoc orgánů sociálně-právní ochrany dětí.

Alkohol

Varovné znaky konzumace alkoholu:

- alkoholový zápach v dechu a na oblečení
- špatná koordinace
- zadržávání v řeči
- změny dosavadně běžných návyků - zaspávání, hygiena
- špatný fyzický stav - nevolnost, bolesti hlavy, suchý a nepříjemný pocit v ústech
- přehnané užívání ústních deodorantů pro zakrytí zápachu

Doporučené postupy:

Konzumace alkoholu ve škole:

1. V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci alkoholu v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Alkohol je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
4. V případě, kdy je žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.

5. Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagogický pracovník podle školního řádu školy: O události sepiše stručný záznam s vyjádřením žáka (zejména odkud, od koho má alkohol), který založí školní metodik prevence do své agendy a vyrozumí vedení školy.
6. V případě, že žák požil alkohol, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
7. Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany dítěte obce s rozšířenou působností a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany dítěte obce s rozšířenou působností vyžadovat pomoc.
8. Jestliže se situace opakuje, splní škola oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte. Oznamovacím místem je příslušný odbor obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.
9. V případě uživatelova zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola potřebné informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.
10. Porušení zákazu konzumace alkoholu je hrubým porušením Školního řádu. Za nebezpečné a protiprávní jednání je rovněž považováno navádění jiných žáků k užívání alkoholických nápojů.
11. V případě podezření na intoxikaci žáka může pedagogický pracovník provést orientační test na přítomnost alkoholu (dechová zkouška), ale pouze na základě předem získaného souhlasu zákonného zástupce s orientačním testováním žáka na přítomnost alkoholu. Pokud je výsledek testu pozitivní, postupuje pedagogický pracovník obdobným postupem, jak je uvedeno od bodu 3. O události sepiše pedagogický pracovník stručný záznam s vyjádřením žáka.
12. Obdobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem alkoholu, resp. kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

Nález alkoholu ve škole

- 1. V případě, kdy pracovníci školy naleznou v prostorách školy alkohol, postupují takto:**
 - a. Tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury.
 - b. O nálezů ihned uvědomí vedení školy.
 - c. Nalezenou tekutinu uloží u vedení školy pro případ usvědčujícího důkazu.

d. Zpracují stručný záznam o události.

2. V případě, kdy pracovníci školy zadrží u některého žáka alkohol, postupují takto:

- a. Zabavenou tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
- b. O nálezů ihned uvědomí vedení školy.
- c. O nálezů sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen, datum, místo a čas nálezů a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byl alkohol nalezen (nebo který jej odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomna ředitelka školy nebo její zástupce. Zápis záznamu založí školní metodik prevence do své agendy.
- d. O nálezů vyrozumí zákonného zástupce žáka, a v případě, že se jedná o opakovaný nález u téhož žáka, i orgán sociálně-právní ochrany dítěte, kterým je obecní úřad obce s rozšířenou působností.
- e. V případě podezření, že alkohol obsahuje i jiné příměsi a byl nalezen u žáka, který se jím intoxikoval, předají zajištěnou tekutinu přivolanému lékaři.

Tabákové výrobky

Ve vnitřních i vnějších prostorách školy je zakázáno žákům kouřit.

Doporučené postupy při výskytu tabákových výrobků:

Konzumace tabákových výrobků ve škole:

1. V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci tabákových výrobků v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Tabákový výrobek je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Pedagogický pracovník dále postupuje podle školního řádu školy: o události sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, (zejména odkud, od koho má tabákový výrobek), který založí školní metodik prevence do své agendy.
4. V případě porušení zákazu kouření informuje třídní učitel zákonného zástupce nezletilého žáka.
5. V závažných případech (zejména s ohledem na věk nebo chování dítěte) a jestliže se jednání opakuje, vyrozumí škola orgán-sociálně právní ochrany obce s rozšířenou působností. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany obce vyžadovat pomoc.
6. Z konzumace tabákových výrobků ve škole je třeba vyvodit sankce tímto stanovené školním řádem - postupuje se podle vyhlášky pro příslušný stupeň vzdělávání.

Omamné a psychotropní látky - OPL

Zakázána je výroba, distribuce, přechovávání, šíření i propagace omamných a psychotropních látek, a to bez ohledu na věk žáka a prostředí, ve kterém by k tomu docházelo. Zakázáno je rovněž navádění k užívání těchto látek.

Školním řádem škola stanovuje zákaz užívání OPL a jejich distribuci a přechovávání. Současně stanovuje zákaz vstupu do školy pod jejich vlivem. Školním řádem stanovuje rovněž tyto sankce za porušení zákazu: napomenutí třídního učitele, důtka třídního učitele, důtka ředitelky školy. Porušení zákazu bude vždy projednáváno na pedagogické radě za účelem hodnocení klasifikace chování žáka.

Ten, kdo se hodnověrným způsobem dozví, že jiný připravuje nebo páchá trestný čin nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle § 187 a 188/19 a spáchání nebo dokončení takového trestného činu nepřekazí, se sám vystavuje trestnímu stíhání. Překazit takový čin lze tím, že ho včas oznámí orgánům Policie ČR nebo státnímu zástupci.

Doporučené postupy při výskytu OPL:

Konzumace OPL ve škole:

1. V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci OPL v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Návykovou látku je třeba žákovi odebrat a zajistit ji, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností, pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
4. V případě, kdy je žák pod vlivem OPL do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoc.
5. Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagogický pracovník podle školního řádu školy. Především ihned zajistí vyjádření žáka a vyzoomí vedení školy.

6. V případě, že žák není schopen pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
7. V případě, že žák není schopný dbát pokynů zaměstnanců školy, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
8. Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany obce vyžadovat pomoc.
9. Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval OPL ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky (dbát pokynů pracovníků školy).
10. Současně splní oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte. Oznamovacím místem je příslušný odbor obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.
11. V případě uživatelova zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.
12. Z konzumace OPL ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem. Nicméně je nutné rozlišovat distributora od uživatele. Uživatel je nebezpečný pouze sobě, distributor všem. Distribuce je trestným činem, užívání OPL je porušením školního řádu.
13. Navádění jiných žáků k užívání návykových látek je považováno rovněž za nebezpečné a protiprávní jednání.
14. V případě podezření na intoxikaci žáka může pedagogický pracovník provést orientační test na přítomnost OPL (zkouška ze slin), ale pouze na základě předem získaného souhlasu zákonného zástupce, resp. žáka staršího 18 let s orientačním testováním žáka na přítomnost OPL. O události sepíše pedagogický pracovník stručný záznam s vyjádřením žáka.
15. Obdobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem OPL, resp. kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

Distribuce OPL ve škole:

1. Distribuce OPL je v České republice považována za protiprávní jednání. Je proto zakázána a může být kvalifikována jako trestný čin. Množství, které žák distribuuje, není nijak rozhodující.
2. Přechovávání OPL je také vždy protiprávním jednáním. Množství, které u sebe žák v danou chvíli má, je rozhodující pro to, aby toto protiprávní jednání bylo blíže specifikováno buď jako přešůpek nebo v případě množství většího než malého jako trestný čin, ale toto množství nemusí mít žádný vliv na kázeňský postih, který je stanovený školním řádem.
3. Jestliže má pracovník školy důvodné podezření, že ve škole došlo k distribuci OPL, musí o této skutečnosti škola vždy vyzoomět místně příslušné oddělení Policie ČR, protože se jedná o podezření ze spáchání trestného činu.
4. Jestliže se tohoto jednání dopustila osoba mladší 18 let nebo bylo namířeno proti osobě mladší 18 let, vyzoomí škola také zákonného zástupce a orgán sociálněprávní ochrany obce s rozšířenou působností.
5. Pokud v rámci tohoto podezření zajistí pracovníci školy nějakou látku, postupují způsobem popsáním níže.

Nález OPL ve škole:

- 1. V případě, kdy pracovníci školy naleznou v prostorách školy látku, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:**
 - a. Látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
 - b. O nálezů ihned uvědomí vedení školy.
 - c. Za přítomnosti dalšího pracovníka školy vloží látku do obálky, napíše datum, čas a místo nálezů. Obálku přelepí, opatří razítkem školy a svým podpisem a uschovají ji do školního trezoru.
 - d. O nálezů vyzoomí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.
- 2. V případě, kdy pracovníci školy zadrží u některého žáka látku, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:**
 - a. Zabavenou látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.

- b. O nálezu ihned uvědomí vedení školy.
- c. O nálezu sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byla látka nalezena, datum, místo a čas nálezů a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byla látka nalezena (nebo který látku odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomna ředitelka školy nebo její zástupce.
- d. O nálezu vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky a informuje zákonného zástupce žáka.
- e. V případě, že je látka nalezena u žáka, který se jí intoxikoval, předají látku zajištěnou výše uvedeným postupem, přivolanému lékaři. Může to usnadnit léčbu, neboť u řady 22 jedů jsou známy protijedy. Další postup nutný k identifikaci látky pak zajistí Policie ČR. C.

3. V případě, kdy pracovníci školy mají podezření, že některý z žáků má nějakou OPL u sebe, postupují takto:

- a. Jedná se o podezření ze spáchání trestného činu nebo přestupku, a proto řešení této situace spadá do kompetence Policie ČR.
- b. Bezodkladně vyrozumí Policii ČR, zkonzultují s ní další postup a informují zákonného zástupce žáka.
- c. Žáka izolují od ostatních a do příjezdu Policie ČR je nutné mít ho pod dohledem. U žáka v žádném případě neprovádějí osobní prohlídku nebo prohlídku jeho věcí.

Rasismus, xenofobie

Rasistické chování je takové, které na základě přisouzení psychických a mentálních schopností a dovedností skupinám definovaným podle biologického, rasového či národnostního původu příslušníky těchto skupin nepřiměřeně nebo negativně hodnotí a případně (ve formě „tvrdého rasismu“) je i poškozují. Xenofobní chování je takové, které na základě subjektivně stanovených prvků cizosti (jinakosti) vyvolává obavy ze subjektů, které jsou jako cizí pojímány a v krajních případech může vést k jejich poškozování, což vyvolává protireakci.

Projevy:

- verbálního a fyzického napadání spolužáků nebo zaměstnanců kvůli jejich rasovému, národnostnímu nebo etnickému původu
- agitace ve prospěch extremistických hnutí na půdě školy a snahy o získání nových stoupců mezi vrstevníky
- zanedbání školních povinností kvůli volnočasovým extremistickým aktivitám mimo školu

Primární prevence rasismu a xenofobie:

Žákům je třeba zprostředkovávat demokratické hodnoty a principy lidských práv a tolerance. Také s nimi hovořit o extremismu a o negativních spojených s minulostí a současností extremismu, rasismu, xenofobie a antisemitismu a možnostech sankcí za projevy extremismu a souvisejících jevů.

Doporučené postupy v případě zjištění rasismu či xenofobie:

1. Je třeba zjistit hloubku extremistického přesvědčení u jednotlivců, případně vazby na extremistickou skupinu mimo školu. Zároveň je třeba zjistit rozšíření uvedených postojů v kolektivu, třídě, škole.
2. Je třeba okamžitě a razantně vystoupit proti projevům intolerance mezi žáky.
3. V případě zjištění hlouběji zakotvených postojů (opakované verbální či vizuální projevy s možným extremistickým podtextem, účast žáka v extremistické partě, užití násilí s extremistickým podtextem) informovat zákonné zástupce a nabídnout jim spolupráci.
4. V případě závažných projevů (především násilných) informovat Policii České republiky (podezření na promyšlenou a extremisticky, rasisticky, xenofobně nebo antisemitsky motivovanou činnost a na takto motivované vážnější formy násilí).
5. Ve výuce se zaměřit na výuku této problematiky, pozvat experty k diskuzi se žáky.

Vzhledem k závažnosti tohoto tématu TU neprodleně zajistí bezpečnost případné oběti, dále oznámí skutečnost zák. zástupcům agresora i oběti a postupuje dle preventivního plánu proti šikaně, popř. informuje PČR dle závažnosti situace a případnému ohrožení bezpečí oběti.

Sexuálně rizikové chování

Sexuální rizikové chování souborem projevů chování, které doprovázejí sexuální aktivity a současně vykazují pro jedince rizika v různých oblastech (zdravotní, sociální atd.). Lze sem zařadit např. nechráněný pohlavní styk při náhodné známosti, výrazně promiskuitní chování, rizikové sexuální praktiky, kombinace užívání návykových látek a rizikového sexu, sexuální zneužívání ve všech jeho formách, zveřejňování intimních fotografií na internetu či jejich zasílání mobilním telefonem apod.

Primární prevence sexuálního chování:

- preventivní programy přizpůsobit věku a vzdělání cílové skupiny
- předávat informace o způsobech ochrany před nemocemi
- informovat o tom, co je sexuální zneužívání a rizikové sexuální chování
- upozorňovat na práva dítěte a důstojnost člověka
- podporovat tvorbu zdravých postojů k vlastnímu tělu, vztahům a sexuálnímu chování
- minimalizovat projevy nesnášenlivosti, předsudky apod. v oblasti vztahů, sexu a sexuální orientace
- zabezpečit lepší spolupráci školy a rodiny
- propojit zdravotní, sociální a výchovné intervence

Doporučené rady při zjištění sexuálně rizikového chování :

Existují tři základní ukazatele, kdy lze sexuální chování pokládat za škodlivé a kdy by měl učitel zasáhnout:

1. Pokud ho dítě neprovádí v soukromí.
2. Pokud vznikne podezření, že při něm nějak zraňuje sebe nebo někoho dalšího.
3. Pokud se ze sexuálního chování stane nutkavé chování (to znamená, že tomuto chování dítě věnuje tolik prostoru, že zanedbává svoje běžné povinnosti, hygienu, přátele, učení a podobně).

Doporučené postupy při řešení sexuálně rizikového chování:

Situaci řeší v tomto pořadí:

- třídní učitel
- školní metodik prevence, výchovná poradkyně
- vedení školy
- zákonní zástupci žáka, žáci
- OSPOD
- další odborník (psycholog, sexuolog, psychoterapeut).

Zjištěné násilí páchané na dítěti (i sexuální) je povinen ohlásit Orgánům sociálně-právní ochrany dítěte (OSPOD) nebo na Policii ČR.

Poruchy příjmu potravy

Nemocem, které řadíme mezi poruchy příjmu potravy, se odborně říká mentální anorexie, bulimie a záchvatové přejídání. Tyto poruchy se nejčastěji objevují u dívek v adolescentním věku, mohou jimi trpět i chlapci. Bulimie a mentální anorexie se mohou vyskytovat každá zvlášť nebo i obě zároveň. Cesta k uzdravení není jednoduchá, málokterá dívka (chlapec) se dokáže z bludného kruhu dostat bez pomoci odborníků.

Příznaky:

- rychlé zhubnutí
- BMI index je 17,5 a méně
- zvracení s jakoukoliv argumentací
- vnímá sebe sama jako příliš tlustou/tlustého
- nespavost, nesoustředěnost
- při vzniku onemocnění před pubertou je menstruace opožděna či zastavena
- kožní problémy a zhoršená kvalita vlasů

Doporučené rady při podezření nebo zjištění onemocnění:

1. Informovat třídního učitele, výchovnou poradkyni, metodika prevence a následně třídní učitel informuje zákonné zástupce.
2. Zákonné zástupce informujeme vždy, když dítě výrazně zhubne, opakovaně bylo přistiženo, že zvrací (stačí informace od vrstevníků).
3. Pokud zákonní zástupci odmítají řešit situaci, je nutné se spojit s pediatrem, popř. OSPOD (možnosti a limity pedagoga).
4. Doporučit nebo zprostředkovat kontakt s lékařem nebo psychologem.

Domácí násilí

Domácí násilí řadíme mezi typy rizikového chování, které mohou ohrozit zdravý vývoj žáků a mít nepříímé dopady do chování žáků. Má negativní vliv na harmonický vývoj žáků a mladistvých zejména v oblasti emocionální, vztahové, může ohrozit i zdravý tělesný vývoj.

Domácí násilí je netypickou formou rizikového chování pro školní prostředí, navíc je složité ho přesně identifikovat a správně vyhodnotit míru a potřebu podpory z vnějšího prostředí.

Násilí, které se odehrává v rodině, se může projevovat v chování žáka a může být jedním z důvodů dalších forem rizikového chování (např. záškoláctví, zneužívání návykových látek, sebepoškozování, násilné chování aj.).

Klíčové charakteristiky:

- je opakované
- je neveřejné, eskaluje
- role oběti a agresora jsou jasně rozdělené, nezaměňují se
- zneužívání moci a kontroly ze strany agresora, která v oběti vzbuzuje strach
- pachatel bývá násilný většinou jen ke své oběti
- pachatel považuje svoje chování za ospravedlnitelné
- k domácímu násilí dochází v cyklech
- chování oběti je zaměřeno na zajištění přežití

Ve všech formách domácího násilí může žák figurovat jako oběť i jako svědek. Žáci jsou za svědky domácího násilí považováni, pokud vidí či slyší násilné projevy, vidí důsledky násilí. Přítomnost žáka u domácího násilí považuje WHO za psychické týrání žáka.

Povinnosti a omezení školy:

- Škola nemůže být tím, kdo primárně zasahuje do řešení situace v rodině. Není úlohou pedagoga usuzovat na domácí násilí na základě svých pocitů, vyvozovat je z chování a projevů žáka.
- Pedagog je však povinen jednat v okamžiku, kdy se mu například žák svěřil či pokud zaznamená dlouhodobé nezpochybnitelné známky násilí páchaném na žákovi.

- Pokud se ukáže, že je žák obětí domácího násilí, které splňuje skutkovou podstatu trestného činu, je zaměstnanec školy povinen tuto skutečnost oznámit Policii ČR a OSPOD.

Základní pravidla primární prevence:

1. Primární nescifická prevence spočívá v posilování sebevědomí žáka, schopnosti říci „ne“, podpoře funkčních sociálních vztahů aj.
2. V rámci prevence by se škola měla zaměřit zejména na rozvoj schopnosti řešit konfliktní situace nenásilným a bezpečným způsobem.
3. Žáci by měli mít informace o nebezpečných situacích, kdo jim a jak může pomoci v případě ohrožení.
4. Primární prevence specifická spočívá zejména v seznámení žáků s jejich právy a povinnostmi a to adekvátně jejich věku. Žáci by měli být seznámeni zejména s tím, že:
 - a. domácí násilí má různé formy
 - b. násilné chování v rodině není omluvitelné
 - c. za násilí může ten, kde jej koná, protože si sám volí, jak se bude chovat
 - d. každý má právo rozhodovat o sobě samém
 - e. na koho se v rámci školy mohou obrátit se svými starostmi (školní psycholog, výchovná poradkyně, metodik prevence, třídní učitel, ten, komu žák důvěřuje)
 - f. jak říci NE
 - g. jak vypadají zdravé a nezdravé vztahy
 - h. proč si někdo nechá násilí líbit a nedokáže říci „Stop“
 - i. jak zvládat vztek

Doporučené postupy:

1. Pokud se žák sám svěří učiteli, měl by mu učitel projevit důvěru, nebagatelizovat jeho sdělení, neobviňovat jej ze lži a podpořit jej.
2. Měl by jej informovat o tom, že se na domácí násilí vztahuje ohlašovací povinnost a on musí jednat v souladu s ní.
3. Když se žák pedagogovi svěří, je dobré klást žákovi otevřené otázky, které umožňují, aby žák svými slovy popsal, co se stalo:
 - a. Řekni mi, co se stalo...
 - b. Co se stalo potom?

c. Kde jsi přešel/a k této modřině?

Rolí učitele je zprostředkovat žákovi potřebné informace a přizvat k řešení situace odborníky, kteří se dané problematice systematicky věnují. Pokud se na pedagoga obrátí zákonný zástupce – oběť domácího násilí, měl by jej pedagog odkázat na další odborníky, kteří se této problematice systematicky věnují (intervenční centra, azylová centra, dětská krizová centra).

Negativní působení sekt

Pod tímto pojmem rozumíme v kontextu primární prevence rizikového chování určitou ohraničenou sociální skupinu, jejíž členové sdílejí ideologický koncept, jehož prostřednictvím se skupina vymezuje vůči svému okolí, a dochází při tom k postupné sociální izolaci, manipulaci a ztrátě soukromí.

Pro sekty jsou charakteristické tyto rysy:

- izolovanost, relativní uzavřenost
- posilování pocitu výlučnosti
- udržování nonkonformního opozičního postavení
- touha po zbudování ideálního společenství
- zdůrazňování etických rozměrů náboženského života
- autoritativní systém řízení
- existence jednotného a vysvětlujícího univerzálního klíče
- eklekticismus (myšlení, kdy se jedinec nedrží hotových systémů, vzorů, ale vybírá si z nich jen ty prvky, které se mu zdají být nejlepší)

Doporučené postupy:

U každého podezření na výskyt osob ovlivněných novými náboženskými směry ve škole by měly být informovány tyto osoby:

1. ředitelka školy
2. zákonný zástupce ovlivněného žáka
3. třídní učitel

V odůvodněných případech je dále možné kontaktovat školního psychologa, metodika prevence, výchovného poradce, OSPOD či Policii České republiky.

Škola by v oblasti nových náboženských směrů měla:

- seznámit žáky s riziky a praktikami těchto skupin
- umět zmapovat existenci a základní charakteristiku konkrétních sekt v České republice
- naučit žáky rozlišovat mezi sektou a tradičním náboženstvím a možnostmi pojetí
- vymezit pojem sekta, jeho významové roviny
- seznámit žáky s možnými riziky vstupu do sekty a s procesem závislosti na sektě (manipulace, pronásledování, pocity viny a méněcennosti, zmocňování se majetku členů apod.)
- zabývat se základními předpoklady inklinace lidí k těmto skupinám
- umět diskutovat se žáky o dané tematice a snažit se odpovědět na případné dotazy

Základní pravidla primární prevence:

1. Vždy naslouchat svým žákům, mít přehled o tom, jaké jsou mezi nimi aktuální informace.
2. Nikdy striktně nekázat a neodsuzovat.
3. Vyhybat se tabuizaci některých témat – mluvit se dá i o satanismu, jde jen o to, jak.
4. Poskytovat co nejobjektivnější informace za využití všech dostupných uvedených zdrojů.
5. Nikdy nezesměšňovat a nedegradovat (nejen mediální) „idoly“.
6. V případě podezření na konkrétní problém v okolí se snažit získat co nejvíce informací.
7. V případě rozhodnutí jednat, snažit se konzultovat s odborníky.
8. Pokud je rodina členem společenství se znaky sekty a není podezření na zanedbávání péče či jiný trestný čin vůči žákovi, není možné ze strany pedagoga ovlivnit zapojení žáka do tohoto společenství.
9. Pedagog si musí stanovit své cíle, kterých může ve své pomoci dosáhnout (zejména předávat informace o rizicích sekt, nerozbit s žákem vzájemný vztah apod.).

Užívání náboženských symbolů ve školách

V českých právních předpisech není žádným způsobem omezeno nošení náboženských symbolů ve veřejném prostoru, tedy ani ve škole. Žák/yně tedy může ve školním prostředí nosit / užívat náboženské symboly, avšak jen tehdy, pokud nezvyšují riziko zdraví žáka či ostatních, či neznemožňují výkon určité činnosti.

Nedoporučuje se tak např. nošení řetízků při hodinách tělesné výchovy aj. Nošení muslimských šátků (hidžábu) by nemělo především ohrožovat bezpečnost nositelek atd.

Zdroje informací:

Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28)

Kontakty na organizace zabývající se prevencí, tísňové linky

Poradenské centrum pro drogové a jiné závislosti, PPP Brno

Sládkova 45, 613 00 Brno

e-mail: pppslaskova@iol.cz

tel: 548526802, 548 529 350

Sdružení Podané ruce

Francouzská 36, 602 00 Brno

Telefon / fax: +420 545 247 535

e-mail: info@podaneruce.cz

www: www.podaneruce.cz

K-centrum Drug Azyl

Vídeňská 3, 639 00 Brno

Tel.: +420 543 246 524, Fax: +420 543 249 343

e-mail: drugazyl@podaneruce.cz

Modrá linka

Modrá linka (Centrum a linka důvěry pro děti a mládež)

Lidická 50, 658 12 Brno

Tel.: 549 524 111, fax: 549 524

e-mail: help@modralinka.cz

www.modralinka.cz

Anabell

Občanské sdružení pro nemocné Mentální anorexií a bulimií

Dům lékařských služeb Bratislavská 2, Brno

Tel.: 542 214 014, 602 766 542

www.anabell.cz

Spondea

Krizové centrum pro děti a mládež

Sýpka 25, 613 00 Brno - [mapka](#)

Tel.: 541 235 511, 608 118 088

ICQ 260-321-915, Skype: Spondej

e- mail: krizovapomoc@spondea.cz

www.spondea.cz

Linka bezpečí

800 155 555

Internetová linka ilb@linkabezpeci.cz

Chat linky bezpečí chat.linkabezpeci.cz

Rodičovská linka 283 852 222

Národní linka prevence AIDS - zelená linka

Tel.: 800144444

Středisko sociální pomoci dětem

Hápalova 4, Brno tel.: 549272850

Bílý kruh bezpečí

Slovinská 41, Brno tel.: 541218122 bkb.brno@seznam.cz - pomoc obětem a svědkům trestních

Činů

Seznam telefonních kontaktů a vybraných webových stránek:

Příruční telefonní a mailový adresář	www.poradenskecentrum.cz/adresar
Poradenské centrum	548526502 sladkova@pppbrno.cz
Obvodní oddělení Policie ČR	974628702 bmvystav@spsmvbr.cz
Městské oddělení Policie ČR	brnopis@mvcz.cz kpt. Mgr. Borek Novický 974 625 222 npor. Mgr. Radoslav Novák 974 625 325
Preventivně informační skupina Policie ČR	nrap. Andrea Procházková 974 625 225, 724 273 012 nrap. Bc. Alena Peterková 974 624 406
Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje	por. Mgr. Zdeňka Procházková - koordinátorka prevence tel. 974 622 458, 602161766, prevencejm@mvcz.cz
Oddělení Policie ČR zabývající se kriminalitou dětí	974621111 bmkr@mvcz.cz
Služba kriminální policie a vyšetřování	974821310 phazrst@mvcz.cz
OSPOD	Mgr. Dáša Třetinová tretinova.dasa@brno.cz
Městská Policie	541124111 podatelna@mpb.cz

Internetové adresy:

www.kpppb.cz

www.poradenskecentrum.cz

www.poradenskecentrum.cz/a_dresar-jmk.pdf

www.prevcentrum.cz

www.ippp.cz

www.adiktologie.cz

www.drogy-info.cz

www.zivot-bez-zavislosti.cz

www.prevence-info.cz

www.jmskoly.cz

hazardní hráče a jejich rodiny (neúplný ilustrativní výběr):

www.gambling.podaneruce.cz

<http://www.drnespor.eu/>

<http://stopzavislosti.cz/>

<http://poradna.adiktologie.cz/>

<http://www.magdalena-ops.eu/index.php/o-nas-menu/ke-stazeni/publikace.html>

<http://www.sananim.cz/gambling-ambulance/co-nabizime.html>

<http://pnz.prevent99.cz/sluzby>